

KONGAFISKURIN

kann bjarga djúpvatnstrolarunum

Tá fiskiskapurin á djúpum vatni byrjaði at minka – og gjörði tað hvørt ár – gjörðist neyðugt at leita sær eftir øðrum møguleikum, so tað skuldi bera til at reka trolarnar, ið høvdu livað av at fiska undir Føroyum – fyrri tað mesta kongafisk.

Ein av hesum trolarum er Oyrnarfjall, ið hevur verið ein av fleiri djúpvatnstrolarum í Suðuroynni, ið hevur roynt at livbjarga sær undir Føroyum – men við svinnandi úrsliti seinnu árin.

– Tá vit sóu, at einki var at gera meira undir Føroyum, fóru vit fyrri tveimum árum síðani undir at kanna, hvat so kundi gerast, so tað skuldi bera til at fáa nakað burtur úr fiskiskapinum,

sigur Marnar Lisberg, reiðari á Oyrnarfjalli, ið P. Aarlið á Tvøroyri eigur.

– Millum annað sóu vit, at ongar royndir vóru gjørdar við at fáa feskan fisk til Føroya, tí alt varð annaðhvørt skorið til flak ella skráskorið. Um tað hevði borið til at fingið fiskin feskan hendaðvegin, kundi tað jú verið við til at skapt arbeiðspláss á landi.

Arbeitt varð so víðari við hesum, og endin varð, at tað langt um leingi varð komið so mikið langt, at ein avtala fekk í lag við Fiskavirking um at gera royndir við hesum fiskiskapi.

Fiskavirking valdi virkið í Vági tí hesar royndir, so øll veiðin frá Oyrnarfjalli

verður arbeidd har, og tær neyðugu royndir kundu gerast.

– Men tað er ikki bert sum at siga tað at fara undir so vorðnar broytingar, so tað varð neyðugt at gera stórar fyrirreikingar, so vit kundu finna útav, hvussu frægest var at arbeiða, sigur Marnar Lisberg.

Uttan stuðulin bar einki til

– Verkætlanin hjá okkum fekk so stuðul úr landsstýrinum, ið tók eina skjóta avgerð, og játtaðar vórðu 1,8 mió. kr. til hesar royndir. Fiskavirking fær ein triðing av sínum útreiðslum dekkjað – talan er um 800.000 krónur til praktiskar fiskir-

oyndir, meðan restin av játanini skal býst millum virkið og skipið.

Marnar Lisberg sigur, at uttan stuðulin úr landsstýrinum og uttan stóra vælvild frá Fiskavirking hevði verkætlanin blivið av ongum, so hetta eru teir sera takksamir fyri.

Tað er millum annað við hjálp frá royndum hjá íslendingum, at tað hevur latið seg gjørt at seta hetta í verk. Íslendingar hava havt somu trupulleikar sum føroyingar, at fiskanøgðir eru minkaðar, og teir hava fingið kvotur í staðin.

– Tað vísir seg, at íslendingar hava gjørt tær royndir, at tað saktans ber til at taka fiskin feskan heim og arb-

Fiskiskapur eftir kongafiski í Irmingarhavinum kann gerast framtíðin hjá djúpvatnstrolarunum, nú Oyrnarfjall hevur prógvað, at saktans ber til at flyta fiskin feskan til Føroya, so hann kann verða arbeiddur á landi – og skapa mong arbeiðspláss

eiða hann á virkjum á landi – enná við góðum iskoyti til skipini, samstundis sum virkini hava klárað seg við hetta, sigur Marnar Lisberg. – Tá talan er um so stórar nøgdir, vigar tað upp ímóti tí heldur vánaliga prisinum, og soleiðis kann tað bera til.

Máttu gera lögur

Fyri at kunna fara undir fiskiskapin í Irmingarhavinum var neyðugt at gera nakrar fløgur umborð. Eitt nú varð neyðugt at skifta tey vanligu botntrolini, ið hava verið nýtt undir Føroyum, út við flóttrol. Talan er um sera stórt trol – tað umborð á Oyrnarfjalli er 17.000 fermetrar stórt.

Afrat hesum var eisini neyðugt at fáa serligar trollemmar og netsondir, umframt at ein fyrirtreyt var, at nettrumla var umborð, og eina slíka hevði Oyrnarfjall frammanundan – umframt at hinir báðir bátarnir, ið Marnar er reiðari á – Rankin og Phoenix – eisini hava nettrumla umborð, so teir altíð kunnu gerast út til at fara eftir kongafiski á sama hátt sum Oyrnarfjall.

– Síðani varð farið undir at seta hesa verkætlanina í verk, og tað hevur gingist sera væl hjá okkum, sigur reiðarin.

– Besta tíðin er um várið, og vanligar verður fiskað frá apríl og fram til oktober ella novemner – alt eftir, hvørjum veðrið loyvir. Ta ljósu tíðina ber til at fiska alt samdøgrið, meðan bert eitt hál kann gerast um dagin, tá tað gerst myrkari.

Ov nógvur fiskur fer aftur í havið

Fyrsta túrin fekk Oyrnarfjall 500 tons, men tann lastin varð landað í Íslandi, tí teir neyðdu at fara inn, tá teir fingur trupulleikar við trolinum, ið ikki gekk sum tað skuldi. Av hesi fyrstu lastini vóru 50% oman fyrri eitt kilo, meðan 30% lógu millum 700 og 1.000 gram. Meðan fiskað verður, eru

teir umborð eitt nú upptakir av at sortera, tá alt undir 800 gram verður koyrt út aftur. Hendað trupulleikan vænta teir to at fáa loyst nú við einar rist, ið verður sett í trol, so alt tað smáa fer út aftur av sær sjálvum.

Bæði kanadiumenn og norðmenn hava við góðum royndum havt slíkar ristir í trolinum, ið fara við sær, at bert tann stóri fiskurin kemur at borði.

– Vit kunnu ikki standa við ábyrgdina av, at tonsavís av fiski verður blakaður fyrri borð hvønn einasta dag, so hetta er ein trupulleiki, ið er neyðugur at loysa, sigur Marnar Lisberg.

– Eitt annað, ið royndir eisini hava staðfest, er at trolarar sum Oyrnarfjall saktans megna at trola við hesum stóru flóttrolunum. Tað var eitt sindur ivasamt áðrenn, um skipið kundi brúkast, men tí hava vit nú fingið fulla vissu fyrri, at tað kann tað saktans.

Kann bjarga djúpvatnstrolarunum

Tað, sum skal gera fiskiveiðuna fíggarliga møgulega hjá Oyrnarfjalli og øðrum djúpvatnstrolarum, ið kunnu hugsast fara í Irmingarhavið at royna eftir kongafiski, skal verða tann góði møguleikin fyrri at fáa sent feskt flak av landinum, heldur enn fryst, ið gevur verri pris.

Tað er ikki bert Oyrnarfjall, ið kann fáa gleði av teimum royndum, ið verða gjørdar nú. Allir djúpvatnstrolarnir í Suðuroynni fáa kanska møguleika at fara í Irmingarhavið, og við tí fiskiskapinum fáa endarnar at rokka saman.

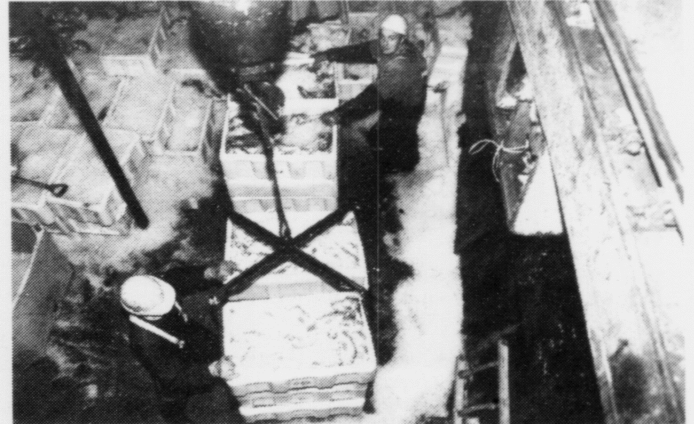
Snøgt sagt kann kongafiskurin á hendað hátt vera við til at bjarga djúpvatnstrolarunum. Í løtuni verður stúrt fyrri, hvat framtíðin hevur at bjóða, men kongafiskurin kann tendra tann neistan, ið birtir vónirnar av nýggjum hjá teimum.

hj.

Landsstýrið hevur stuðlað royndarveiduni hjá Oyrnarfjalli

Mynd: Rógvi Johansen

Kongafiskurin í Irmingarhavinum kann geva nóg arbeiði á landi Mynd: Rógvi Johansen